

ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ „В СЯНКАТА НА КАНОНА“

Людмила Малинова

На 27 и 28 октомври 2011 г. в заседателната зала на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ се проведе юбилейна научна конференция „В сянката на канона“, организирана от Института за литература – БАН, и посветена на кръгли годишнини от рождението на: Христо Огнянов (100 г.), Константин Петканов (120 г.), Стилиян Чилингиров (130 г.) и Анна Карима (140 г.).

Присъстваха някои роднини, близки и съмишленици на писателите: Ангел Папаличев, внук на Стилиян Чилингиров, Надежда Драгова, Александър Бешков, Димитър Бочев и др.

Бяха изслушани тридесет доклада на изследователи от Института за литература – БАН, Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Нов български университет, Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Националният музей за българската литература, Министерството на отбраната. Обект на внимание бяха нови, неизследвани посоки от творчеството на авторите.

Димитър Бочев в спомените си за Христо Огнянов откри личността и заслугите на този виден български емигрант, отстояващ родолюбивата си позиция. Нови ракурси към творческото му наследство анализираха докладите на Елка Трайкова („Предизвикателствата на спомените“), Вихрен Чернокожев („Беседите на Христо Огнянов по Радио „Свободна Европа“) и Александър Йорданов.

Панорамно обглеждане на творчеството на Константин Петканов, видян като продължител на възрожденско-романтичната линия в нашата литература, направи Иван Сарандев и откри характерни теми, мотиви и образи в романите му. За тракийско-странджанския регионализъм и надрегионалното в художественото наследство на писателя, за бежанците, паметта, земята – взлови теми у Петканов, беше докладът на Михаил Неделчев. Темата за смеха и различните роли на речта в романа „Магия“ откри Юлиян Жилиев, а националната визия на писателя за Бай Ганю – Румен Шивачев. Различни ракурси към творчеството на белетриста очертах: Надежда Драгова – в доклада

си „Лъжите на Ивана“, една новаторска книга за деца и Таня Казанджиева, анализирайки няколко ключови разказа на Петканов, свързани със съдбата на бежанците. Неизвестни моменти от живота на твореца осветлиха Искра Декало, чийто текст разказа за участието на К. Петканов за спасяването на българските евреи, и Снежана Радоева, която обстойно проследи участието му във войните за национално обединение 1912 – 1918.

Многопосочни бяха вглежданията в биографичен и художествен аспект в текстовете за Стилиян Чилингиров. Нови прочити на литературното му наследство направиха Катя Кузмова („Стилиян Чилингиров: европейските вписвания“), Радка Пенчева („Ранно присъствие на унгарци и поляци в България. Един проблем в две книги на Стилиян Чилингиров“), Лора Шумкова („Невидимите градове на Стилиян Чилингиров“), чиито доклади откриха същностни черти на този многостранен талант – като съставител на антологии и сборници, пионер на българската кинематографическа мисъл, като просветен и културен труженик, чиито романи се отличават с психологическо майсторство, запомнящи се персонажи, а някои – и чрез характерната си градска типология. Людмила Стоянова акцентува на проблема за рецепцията на Стилиян Чилингиров на страниците на в. „Слово“, а Таня Стоянова и Росица Чернокожева споделиха свои виждания за творчеството на писателя за деца: Т. Стоянова го открии като теоретик и критик на детската литература, а Р. Чернокожева анализира сборника с разкази „Тъй ми се стори“ от гледна точка на психоанализата. Емил Димитров, Марко Цветков и Марияна Кирова коментираха различни моменти от биографията на Чилингиров, които го открояват като впечатляващ общественик, родолюбец, директор на Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, просветен деятел, чийто възгледи са актуални и днес. Докладът на Албена Хинкова представи библиографската дейност на писателя и библиографските му проучвания, ориентирани към литературата и периодиката на Българското възраждане.

Интерес предизвикаха и докладите за Анна Карима. Красимира Даскалова панорамно обгледа нейното присъствие в обществения и културния ни живот от края на XIX и първите десетилетия на XX в. Пламен Антов ситуира личността ѝ в културологичен план, а редица други доклади откриха различни аспекти на писателския ѝ талант. На особеностите на романа „Мъртво сърце“ се спря Емилия Алексиева, фолклорните мотиви в творчеството на писателката разгледа Мая Горчева, женските образи в драматургията ѝ анализира Кристина Йорданова, а някои статии на А. Карима, свързани с народопесенното ни творчество и образа на българката – Людмила Малинова.

Ludmila Malinova